

VĚSTNÍK

ÚŘADU PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

2004

Částka 34

20. srpna 2004

Cena 71,- Kč

OBSAH

Úvod	2270
I. Registrace	
Abecední seznam zaregistrovaných subjektů v období od 22. 6. 2004 do 9. 8. 2004	2271
Přehled povolených zpracování osobních údajů zaregistrovaných Úřadem v období od 22. 6. 2004 do 9. 8. 2004	2273
Přehled zrušených registrací	2286
II. Stanoviska Úřadu	
Stanovisko č. 4/2004: Aplikací výklad k části zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel) v platném znění	2287
III. Sdělení Úřadu	
Informace Úřadu o vyhlášení novely zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve Sbírce zákonů	2289
Informace Úřadu o změně v oblasti registru zpracování osobních údajů v souvislosti s vyhlášením novely zákona o ochraně osobních údajů a s tím související obsahové i organizační změny ve vydávání Věstníku	2289
Stanovisko č. 7/2003 Pracovní skupiny pro ochranu dat podle článku 29 směrnice 95/46/ES k dalšímu využívání informací veřejného sektoru a o ochraně osobních údajů. Důraz na vyváženost (10936/03/EN, WP 83)	2289
Poznámka k judikatuře kompetenčního senátu Nejvyššího správního soudu týkajícího se působnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů	2295
IV. Materiály z Úředního věstníku Evropské unie	
Rozhodnutí Komise ze dne 14. května 2004 o odpovídající úrovni ochrany osobních údajů obsažených v záznamech o knihování cestujících v letecké dopravě, které se předávají Úřadu USA pro celní a ochranu hranic (oznámeno pod číslem K(204) 1914)	2297

ÚVOD

Částka 34 Věstníku Úřadu pro ochranu osobních údajů obsahuje přehled povolených zpracování osobních údajů zaregistrovaných v období od 22. června 2004 do 9. srpna 2004 a dále přehled registrací, které byly v tomto období zrušeny.

Rubrika Stanoviska Úřadu přináší Stanovisko č. 4/2004, které obsahuje aplikační výklad k části zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel) v platném znění.

V oddíle Sdělení Úřad publikuje informaci o vyhlášení novely zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů ve Sbírce zákonů. Současně je zde uvedena informace o změně v oblasti registru zpracování osobních údajů a o změně rozsahu skutečností zveřejňovaných ve Věstníku Úřadu v souvislosti s výše uvedenou novelou. Dalším materiálem rubriky Sdělení je Stanovisko č. 7/2003 Pracovní skupiny pro ochranu dat podle článku 29 směrnice 95/46/ES k dalšímu využívání informací veřejného sektoru a o ochraně osobních údajů. Posledním příspěvkem této části Věstníku je poznámka k judikatuře kompetenčního senátu Nejvyššího správního soudu týkajícího se působnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Úřad chce upozornit na skutečnost, že na základě novely zákona o ochraně osobních údajů budou v obsahu i v periodicitě Věstníku provedeny změny. Počínaje částkou 35, nebude již ve Věstníku zveřejňován abecední seznam zaregistrovaných subjektů ani přehled povolených zpracování osobních údajů zaregistrovaných Úřadem, ale pouze přehled zrušených registrací. Úřad již nemá ze zákona stanoveny termíny vydávání Věstníku. Umožňuje mu to využít publikační prostor Věstníku především pro zásadní informace a dokumenty z oblasti ochrany osobních údajů v České republice a v dalších členských státech EU.

V rámci vyšší informovanosti o materiálech vydávaných Evropskou unií Úřad již také od částky 34 Věstníku zavádí novou rubriku s názvem Materiály z Úředního věstníku Evropské unie. Příspěvky publikované v této rubrice budou přetiskovány v jejich původní podobě. Úřad není oprávněn činit zásahy do překladů těchto materiálů a nenese odpovědnost za jejich věcné či terminologické zpracování.

I. REGISTRACE

Abecední seznam zaregistrovaných subjektů v období od 22. 6. 2004 do 9. 8. 2004

Identifikace	Č. reg.	Identifikace	Č. reg.
1. LÉKÁRENSKÁ KYJOV, S.R.O.	00022517	KNAP PAVEL	00022383
6PROMOTION S.R.O.	00022471	KODAK CZECH, SPOL. S R.O.	00022203
ABBOTT LABORATORIES S.R.O.	00013888	KOMORA VETERINÁRNÍCH LÉKAŘŮ ČR	00022368
A-CASTING S.R.O.	00022867	KONEXE O.P.S.	00022360
ACTIVE COMMUNICATION, SPOL. S R. O.	00022411	KOTLÁNOVÁ MARIE	00022343
ADD WISER S. R. O.	00022481	KOTULA MARTIN ING.	00022345
ANDRIE S.R.O.	00022475	KRATOCHVÍL ZDENĚK ING.	00022390
ANF DATA SPOL. S R.O.	00022307	KREMSEK LUDĚK	00022410
ARCHIV BUNĚK S.R.O.	00022312	KRUŠNOHORSKÁ ŘEMESLA O.P.S.	00022359
ARKO PROJEKT S. R. O.	00022479	KS KATALOG - SERVIS S.R.O.	00000280
ARTAX A.S.	00022311	KUBÁT JOSEF ING.	00022451
AUGUSTINOVÁ & PARTNER S.R.O.	00022370	KUKAL ZDENĚK - GEOTOUR RNDR.	00022516
BABICKÝ MIROSLAV	00022303	LOWE GGK S.R.O.	00022367
BAKARE GASTROSERVIS S. R. O.	00022494	LYONESS CZ S.R.O.	00022453
BEZUCHA FILIP	00022470	M 3000, A.S.	00010295
BIOPOL GN S.R.O.	00022371	MALÉ STAVEBNÍ STROJE, S.R.O.	00022385
CONTEXT S.R.O.	00022361	MASARYKOVA UNIVERZITA	00000727
ČADA JAROMÍR	00022515	MAŠEK FRANTIŠEK ING.	00022493
ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE - SEKCE PRO MLÁDEŽ	00022333	MEDNEWS SPOL. S R. O.	00022348
ČESKÁ SPOLEČNOST ORTOPTISTEK	00022507	MĚSTO HUSTOPEČE	00004238
ČESKÝ TELECOM, A.S.	00001949	MĚSTO PLUMLOV	00022387
ČUNTOVÁ VĚRA	00022499	MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-ŠEBEROV	00022510
DELVITA A.S.	00002048	MICKOVÁ HANA	00022351
DOHNAL JAROSLAV	00022374	MICHNOVÁ IVANA	00022500
DOHNAL JIŘÍ	00022373	MILLWARD BROWN CZECH REPUBLIC, S. R. O.	00004838
DOHNALOVÁ LUDMILA	00022375	MONTROSE PHARMA S.R.O.	00022364
DOMINANT EUROPEAN ENCOURAGING NET		MOUŘENÍNEK S.R.O.	00022314
COMPANY, S.R.O.	00022450	MUZEUM MĚSTA BRNA	00022331
DOMINIK CENTRUM, S.R.O.	00022480	NADACE CHARTY 77	00022514
DP HOLDING A.S.	00022501	NATAMA	00022508
DR. MÜLLER PHARMA S.R.O.	00022377	NOIRO S.R.O.	00022354
DRBOHLAVOVÁ IVA ING.	00022513	NOVÁKOVÁ HANA	00022511
DUČAY TOMÁŠ	00022509	OBČANSKÉ SDRUŽENÍ SPARTAKUS ZLÍN	00022458
EHRlich PETR	00000083	OBEC BEZDRUŽICE	00002160
EURO MAKLER HOLDING A.S.	00022474	OBEC ČEPŘOVICE, MÍSTNÍ LIDOVÁ KNIHOVNA	00022434
FOLTYNOVÁ PETRA	00022495	OBEC DOLANY	00022386
FREMIS, A. S.	00022362	OBEC KŘEKOV	00015907
FRIENDS OF SALES, SPOL. S R.O.	00022344	OBEC OHAŘE	00022497
FSO S.R.O.	00022356	OBEC ROHOVLÁDOVA BĚLÁ	00022366
GESTOR - OCHRANNÝ SVAZ AUTORSKÝ	00022380	OBEC TRNÁVKA	00022388
GLAMOUR A.S.	00022491	ORPA A.S.	00009895
GOLEM REAL CONSULTING, A. S.	00022502	PALEČKOVÁ ANNA	00022340
GRATISSIMA PRODUCTION, S.R.O.	00022379	PALLY PAVEL	00022363
GREAT STEP S.R.O.	00022490	PECHÁČKOVÁ RADANA	00022355
HÁJEK MILAN	00022335	PELČÍKOVÁ HELENA	00022310
HELMICHOVÁ VANDA	00022358	PERSONAL PARTNER AGENCY, S.R.O.	00022301
HORWATH NOTIA AUDIT S.R.O.	00022332	PETRDÍKOVÁ JANA	00022459
HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY	00022473	PETROTEST S.R.O.	00022519
HOVJADSKÝ VÍT ING.	00022518	PINTÉR KAREL ING.	00022339
HRNČÍŘOVÁ DANA	00010055	POJIŠŤOVNA VZP A.S.	00022391
CHLAD MARTIN	00022472	POROZUMĚNÍ-SDRUŽENÍ NEVIDOMÝCH	
IMAGIC S.R.O.	00022341	A SLABOZRÁKÝCH ČR PLZEŇ	00022478
INTEGRATED FINANCIAL SERVICES, S.R.O.	00022504	PREMONT LHOTKA A.S.	00022347
JABLOTRON, SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM	00001096	PROMEDIA.CZ, S.R.O.	00022527
JAKUBEC JAROSLAV	00022498	RD DEVELOP S. R. O.	00022309
JANEČKOVÁ IRENA	00022353	REALITY RECOM S.R.O.	00022433
JIMAZ S.R.O.	00022430	RELLOX S.R.O.	00022389
KABELOVÁ TELEVIZE KARVINÁ, A. S.	00022492	RHEAPHARM, S.R.O.	00022378
KADLÍK JAN	00022357	ROKOSOVÁ ILONA	00022308

Identifikace	Č. reg.	Identifikace	Č. reg.
RŮŽA TOMÁŠ	00022523	TPC SPOL. S R. O.	00022313
RŮŽOVÁ ALENA	00022521	TRAXLER JAN	00022350
RŮŽOVÁ MONIKA	00022522	TRAXLEROVÁ VĚRA	00022349
ŘEBÍČEK PAVEL	00022477	TRINIDON SPOL. S R. O.	00022512
S H F SPOL. S R. O.	00022506	TRINECKÝ VKUS, S. R. O.	00022526
SDRUŽENÍ NA POMOC DĚTEM S HANDICAPY	00022455	TVAROG VÍTĚZSLAV	00022365
SDRUŽENÍ PŘÁTEL KONTA BARIÉRY	00022520	UNDERLINE, S. R. O.	00022456
SICOM STAVEBNÍ DRUŽSTVO MĚLNÍK	00022338	UNGEROVÁ VĚRA	00022496
SMARTDATA, S.R.O.	00022394	UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ	00006832
SMEJKAL STANISLAV	00022432	UNIVERZITA PARDUBICE	00006647
SOBEK DUŠAN	00022352	ÚŘAD PRÁCE V BRUNTÁLE	00022376
SPOLEČENSTVO KOMINÍKŮ ČR	00022525	VALACHOVIČ JAN	00022306
STUDENÍK JIŘÍ ING.	00022454	VALENZ JIŘÍ	00022431
STUCHLÍKOVÁ MARIE	00022369	VÁPENÍK TOMÁŠ	00022395
STUPKA RADEK	00022334	VÁPENÍKOVÁ JANA ING.	00022392
SUPÍK JIŘÍ	00022393	VESTAR GROUP A.S.	00022503
SVAČINA ZBYNĚK	00022337	VÍTEK JAN ING.	00022330
SVĚT NÁKUPU S.R.O.	00022381	VODEŠIL KAREL	00022384
ŠELICHA JAN	00022305	VOLNÁ EMILIE	00022346
ŠIMEK ROBERT ING.	00022372	VONDROVÁ EVA MGR.	00022342
ŠIMERDOVÁ LENKA	00022505	VRCHNÍ SOUD V PRAZE	00022452
ŠTEFL MILOŠ	00022336	VYDAVATELSTVÍ MAC, SPOL. S R.O.	00022476
ŠTĚTINOVÁ JAROSLAVA	00022382	WINTERNET S.R.O.	00022302
ŠUBA MARTA JUPITER EXPORT - IMPORT	00022524	WRIGLEY, S.R.O.	00022457
TIWO SPOL. S.R.O.	00022304		

Přehled zrušených registrací

Číslo registrace	Subjekt	Datum zrušení
00001188/010	UNILEVER ČR SPOL. S R.O.	13.7.2004
00001188/015	UNILEVER ČR SPOL. S R.O.	13.7.2004
00001188/026	UNILEVER ČR SPOL. S R.O.	13.7.2004
00006588/001	CHEMOPETROL,A.S.	24.7.2004
00006588/004	CHEMOPETROL,A.S.	24.7.2004
00006588/005	CHEMOPETROL,A.S.	24.7.2004
00006588/006	CHEMOPETROL,A.S.	24.7.2004
00006588/007	CHEMOPETROL,A.S.	24.7.2004
00009156/001	ERGOLINE SPOL. S R. O.	7.8.2004
00009161/001	E.M.K. SPOL. S R. O.	7.8.2004
00009162/001	AUTOCENTRUM KRÁL S. R. O.	7.8.2004
00013708/001	OVČAČÍKOVÁ VLASTA	24.6.2004
00014318/001	KRÁLOVOPOLSKÁ STROJÍRNA BRNO,A.S.	10.7.2004
00015021/001	REVÍRNÍ BRATRSKÁ POKLADNA V OSTRAVĚ, ZAMĚSTNANECKÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA	29.7.2004
00021701/001	KOPÁČKOVÁ LUDMILA	29.7.2004

II. STANOVISKA ÚŘADU

Stanovisko 4/2004

červenec 2004

Tento materiál byl zpracován ve spolupráci s Ministerstvem vnitra.

Aplikační výklad k části zákona č. 133/2000 Sb. o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel) v platném znění

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zákona č. 53/2004 Sb., kterým se mění některé zákony související s oblastí evidence obyvatel (dále jen „zákon“), s účinností od 1. dubna 2004 přinesl řadu změn. Jednou z nich je nové stanovení pravidel pro nakládání s rodným číslem a využívání rodného čísla. Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) svěřil zákon novou působnost spočívající v povinnosti ukládat sankce za tzv. jiné správní delikty (nikoliv tedy přestupky) při neoprávněném nakládání s rodným číslem, resp. při neoprávněném využívání rodných čísel. Rodné číslo (dále také „RČ“) je identifikátorem fyzické osoby, která splňuje podmínky pro jeho přidělení podle zákona, a je pro každou fyzickou osobu, vedenou v evidenci obyvatel, jedinečné. Z úhlu pohledu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“) se tedy jedná o osobní údaj, jehož zpracování je limitováno zvláštním zákonem.

Zcela základním ustanovením je § 13 odst. 7¹⁾ zákona, které svěřuje nositeli RČ (nebo jeho zákonnému zástupci) právo výlučně rozhodovat o jeho užívání (zejména pro své potřeby) a o jeho využívání (jinými subjekty).

Ustanovení § 13 odst. 7 zákona odkazuje na § 13c odst. 1 zákona, který stanoví způsoby, jak lze RČ využívat. Využívat je tedy mohou, v souladu s **§ 13c odst. 1 písm. a)** tohoto ustanovení, subjekty zde uvedené, jimiž jsou ministerstva a jiné správní úřady, dále orgány pověřené výkonem státní správy, soudy při činnostech vyplývajících z jejich zákonem stanovené působnosti a v mezích této zákonem stanovené působnosti a notáři pro potřeby vedení Centrální evidence závětí. Sem patří i soudní exekutoři v případech, kdy se jim podle ustanovení § 28 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech, v platném znění, svěřuje výkon pravomoci soudu. Do této kategorie subjektů budou patřit i orgány obce při výkonu přenesené působnosti, ne však již při výkonu samostatné působnosti. V samostatné působnosti se obce

budou při využívání RČ řídit ustanovením § 13c odst. 1 písm. b), popřípadě ustanovením § 13c odst. 1 písm. c) zákona.

Protože orgány uvedené v § 13c odst. 1 písm. a) musejí při výkonu své působnosti vycházet ze zákonů a řídit se i dalšími právními předpisy vztahujícími se k jejich působnosti a mohou činit pouze to, co jim zákon ukládá, musejí všude tam, kde zákon umožňuje volbu využívat jako identifikační údaj RČ, nebo jiný osobní údaj, tuto volbu nositeli rodného čísla umožnit. Existuje řada zákonů, kde se zejména pro přiznání nějakého práva, žádosti či jiného úkonu fyzická osoba musí identifikovat nejen jménem, příjmením a adresou bydliště, ale také datem narození, nebo RČ. V těchto předpisech toto bývá vyjádřeno různým způsobem, byť v omezeném počtu kombinací. Buď jsou vyžadovány oba údaje, nebo je použita dílčí alternativní forma, například „... datum narození, nebo rodné číslo“ apod. V souladu s článkem 2 odst. 3 a 4 Ústavy ČR a čl. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod nikdo nesmí být nucen činit to, co mu zákon neukládá, resp. státní moc může být uplatňována jen v případech, v mezích a způsoby, které zákon stanoví. S přihlédnutím k této ústavní zásadě: Jestliže fyzické osobě zákon neukládá povinnost identifikovat se rodným číslem (což je případ alternativní volby mezi identifikací rodným číslem nebo jiným osobním údajem), nelze po ní identifikaci rodným číslem požadovat. O této možnosti volby je takový orgán nebo instituce povinna informovat nositele RČ v souladu s ustanovením § 11 zákona o ochraně osobních údajů.

V souladu s ustanovením § 13c odst. 1 písm. b) zákona mohou RČ ke své činnosti využívat i jiné orgány, instituce nebo rovněž obecně osoby v případě, že je k tomu zmocní zvláštní zákon. Jde nepochybně o takové osoby nebo instituce jako je Policie České republiky, Státní zastupitelství, ale i o řadu soukromých právnických osob, které vykonávají svoji činnost nebo případně vedou evidence na základě zvláštního zákona (banky, pojišťovny, telekomunikační operátoři, zdravotnická zařízení, veřejnoprávní korporace jako jsou různé profesní komory, zdravotní pojišťovny apod.).

Pokud zvláštní zákon stanoví možnost volit mezi údaji (např. dílčí „datum narození, nebo RČ“), je opět na vůli nositele RČ, který z údajů uvedených ve zvláštním zákoně poskytne /např. ustanovení § 41c odst. 3 písm. a) zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, v platném znění, nebo ustanovení § 1 odst. 3 písm. a) zákona č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti v platném znění/. Ani v těchto případech nemohou osoby využívající RČ vnutit jeho nositeli své přesvědčení, že se „bez využívání RČ neobejdou“.

Jak v případě praktické aplikace § 13c odst. 1 písm. a), tak i při aplikaci § 13c odst. 1 písm. b) se bude v případě „dané možnosti volby“ z hlediska orgánu, instituce nebo osoby *ex lege* jednat o situaci, kdy jeden z údajů mít musí, a tedy ani nositel RČ nemá alternativu volby takovou,

¹⁾ Rodné číslo je oprávněna užívat nebo rozhodovat o jeho využívání v mezích stanovených zákonem (dále jen „nakládat s rodným číslem“) výlučně fyzická osoba, které bylo rodné číslo přiděleno (dále jen „nositel rodného čísla“), nebo její zákonný zástupce; jinak lze rodné číslo využívat jen v případech stanovených v § 13c tohoto zákona.

že by se rozhodl neuvést, nesdělit nebo neposkytnout žádný údaj z možné dvojice zvláštním zákonem upravených údajů. Jak je patrné, obě výše uvedené situace předpokládají, že existuje právní úprava, a tedy zákonné meze pro využívání RČ jsou dány.

Posledním limitem, resp. oprávněním, je využívání RČ se souhlasem nositele RČ nebo jeho zákonného zástupce /§ 13c odst. 1 písm. c) zákona/. Souhlas podle tohoto ustanovení je pak třeba chápat jako svobodný a vědomý projev vůle nositele RČ, jehož obsahem je svolení s využíváním RČ.

Konstrukce „jiných správních deliktů“ v **ustanovení § 17e zákona** je upravena tak, že nižší sankcí je penalizováno pokutou až do výše 1 mil. Kč „neoprávněné nakládání s rodným číslem“ (§ 13 odst. 7 zákona), tedy jednotlivý zásah do práva nositele rodného čísla výlučně rozhodovat o jeho využívání. Naopak „systémová“ pochybení jsou penalizována pokutou výrazně vyšší (až do výše 10 mil. Kč), kdy touto sankcí bude potrestána každá právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která v rozporu s ustanovením § 13c odst. 1 zákona neoprávněně využívá rodná čísla, tedy je buď osobou rozdílnou od těch, jež předpokládají ustanovení § 13c odst. 1 písm. a) a b) zákona, nebo tak činí bez souhlasu nositele RČ, když se nepochybně mohou vyskytnout i různé kombinace „neoprávněných využívání“.

Razantní zásah do desetiletí užívaných „zvyklostí“ při nakládání s RČ a využívání RČ vyřešil zákonodárce **poměrně dlouhou legisvakancí lhůtou** s tím, že po přechodné období se stávající využívání RČ, které není v souladu s platným zněním zákona, nepostihuje²⁾. Takovéto využívání RČ však může být posuzováno i během legisvakancí lhůty jako překročení nezbytně nutného rozsahu zpracovávaných osobních údajů, které neodpovídá účelu zpracování podle zákona o ochraně osobních údajů a může být případně uložena sankce (tento postup mohl být kvalifikován jako překročení nezbytně nutného rozsahu zpracování osobních údajů i před účinností zákona č. 53/2004 Sb.). Tedy ty osoby (právnické i fyzické), které ke své činnosti mohou využívat RČ ve smyslu ustanovení § 13c, mohou RČ získaná v minulosti

i dále využívat po nabytí účinnosti zákona. Současné platí, že každé další nově získané (získávané) RČ určené k využívání po účinnosti zákona již podléhá nové zákonné regulaci a limitům, a to ať jde o zpracování evidencí započatých před účinností zákona nebo nově vytvářených již po účinnosti zákona. Právnické i fyzické osoby, které ke své činnosti využívaly (zpracovávaly) RČ a nespádají po účinnosti zákona pod režim § 13c, musejí nejpozději do konce přechodného období přizpůsobit svá zpracování ustanovení § 13c zákona. Ve většině případů půjde zřejmě o získání souhlasu nositele RČ, avšak s tím, co bylo uvedeno výše, tedy bez zásahu do vůle nositele RČ. Současné i zde platí, že každé další nově získané (získávané) rodné číslo určené k využívání po účinnosti zákona již podléhá nové zákonné regulaci a limitům, a to ať jde o zpracování evidencí započatých před účinností zákona nebo nově vytvářených již po účinnosti zákona.

Využívání rodného čísla je v českém právním řádu upraveno také v řadě podzákoných předpisů. Účinností zákona **č. 53/2004 Sb. se podzákonná právní úprava využívání rodných čísel v řadě případů dostala do rozporu se zákonem**.

Podzákonné úpravy využívání rodného čísla je nutné, z hlediska jejich souladu se zákonem, posuzovat individuálně. V českém právním řádu jsou podzákonné úpravy, u kterých při absenci zákonného podkladu lze předpokládat souhlas nositele rodného čísla s jeho využíváním, existují však také podzákonné předpisy o využívání rodných čísel, u kterých je soulad se zákonem zcela vyloučen. Při posuzování podzákonných úprav využívání rodného čísla je nutný individuální přístup Úřadu k jednotlivým úpravám; v některých případech bude nutno iniciovat příslušné legislativní změny.

Úřad si je vědom, že zejména praxe, ale i přijatá judikatura, může vyústit v posun aplikačních přístupů, a to i při vědomí toho, že zákonný zásah do zaběhlých „zvyklostí“ je značný a ne vždy může být správně pochopen. Toto aplikační stanovisko Úřad publikuje zejména proto, aby informoval, jakými základními přístupy se bude řídit při výkonu své nové působnosti.

Poznámka: Informace o nových kompetencích Úřadu pro ochranu osobních údajů v souvislosti se zpracováním rodných čísel s odkazem na následné vydání aplikačního stanoviska Úřadu k zákonu č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel) v platném znění byla zveřejněna ve Věstníku č. 31 v rubrice Sdělení Úřadu.

²⁾ Právnické a fyzické osoby, které do dne nabytí účinnosti tohoto zákona využívaly rodná čísla v souvislosti s plněním svých úkolů nebo předmětem své činnosti (podnikání), a nejde o případy uvedené v § 13c, jsou povinny rodná čísla z jimi takto vedených informačních systémů, evidencí nebo jiných zpracování prokazatelně odstranit do 31. prosince 2005; využívání rodných čísel do uvedeného data se nepovažuje za neoprávněné nakládání s rodným číslem

III. SDĚLENÍ ÚŘADU

Informace Úřadu o vyhlášení novely zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů

Dne 26. července 2004 byla ve Sbírce zákonů (částka 144, č. 439/2004 Sb.) vyhlášena novela zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Neoficiální, informativní verze úplného znění zákona o ochraně osobních údajů č. 101/2000 Sb. je uveřejněna na webové adrese Úřadu http://www.uoou.cz/101_2000.php3.

Poznámka: Předběžná informace o připravované novele zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů byla zveřejněna ve Věstníku v částce 31, v rubrice Sdělení Úřadu.

Informace Úřadu o změně v oblasti registru zpracování osobních údajů a změně rozsahu skutečností zveřejňovaných ve Věstníku Úřadu pro ochranu osobních údajů v návaznosti na vyhlášení novely zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve Sbírce zákonů a s tím související organizační změny ve vydávání Věstníku Úřadu počínaje částkou 35

V oblasti registru zpracování osobních údajů se mění mj. rozsah skutečností zveřejňovaných ve Věstníku Úřadu pro ochranu osobních údajů. Informace o registrovaných správčích osobních údajů a jimi prováděných zpracováních osobních údajů, zveřejňované doposud ve Věstníku, jsou i nadále veřejně přístupné; zveřejňovány jsou na webové adrese Úřadu <http://www.uoou.cz/spravce.php3>.

Ve Věstníku budou oznamovány pouze registrace zrušené podle § 17a zákona č. 101/2000 Sb.

V souvislosti s výše uvedenými skutečnostmi se současně mění periodicita Věstníku Úřadu, který již nadále nemá ze zákona stanovenou povinnost zveřejňovat ve Věstníku registrace nejdéle do dvou měsíců. Do konce roku 2004 bude publikována minimálně ještě jedna částka.

Pracovní skupina pro ochranu dat podle článku 29

10936/03/EN
WP 83

Stanovisko 7/2003

k dalšímu využívání informací veřejného sektoru a ochraně osobních údajů

Důraz na vyváženost

Přijato dne 12. prosince 2003

Tato Pracovní skupina byla zřízena podle článku 29 směrnice 95/46/ES. Je to nezávislý evropský poradní orgán pro ochranu dat a soukromí. Jeho úkoly jsou popsány v článku 30 směrnice 95/46/ES a v článku 14 směrnice 97/66/ES.

Sekretariát poskytuje Evropská komise, Ředitelství E (Služby, duševní a průmyslové vlastnictví, média a ochrana dat) Evropské komise, Generální ředitelství pro vnitřní trh, B-1049 Brusel, Belgie, úřadovna C100-6/136. Internetová adresa: www.europa.eu.int/comm/privacy

PRACOVNÍ SKUPINA PRO OCHRANU FYZICKÝCH OSOB PŘI ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

zřízená směrnicí 95/46/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. října 1995¹⁾,

s ohledem na články 29 a 30, odst. 1 a) a 3 této směrnice,

s ohledem na svůj jednací řád a zejména na články 12 a 14,

¹⁾ Úřední věstník č. L 281 ze dne 23. 11. 1995, s. 31, dostupný na: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/dataprot/index.htm

PŘIJALA TOTO STANOVISKO:**I. Úvod**

V červnu 2002 přijala Evropská komise návrh směrnice o dalším využívání dokumentů veřejného sektoru²⁾. Evropský parlament schválil tuto směrnici ve druhém čtení dne 25. září 2003 a Rada formálně přijala změny odhlasované parlamentem dne 27. října³⁾. Cílem této směrnice je provést minimální harmonizaci pravidel pro opětovné používání informací veřejného sektoru v Evropské unii a tím zajistit rovné podmínky. Tyto informace jsou považovány za významný ekonomický statek, neboť jsou výchozím materiálem pro nové digitální produkty a služby a klíčovým datovým vstupem pro elektronické obchodování.

Data, jejichž opětovným použitím se zabývá tato směrnice, jsou například zeměpisné údaje, obchodní informace a turistické, dopravní nebo vzdělávací informace. Osobní údaje tedy nejsou hlavním cílem, taková data však rovněž mohou být požadována k opětovnému použití. Z tohoto hlediska má být tato směrnice neutrální, t.j. nemá se dotýkat harmonizované úrovně pravidel pro ochranu dat, jak byla stanovena ve směrnici 95/46/ES, což je výslovně uvedeno v jednom ze článků a v preambuli navrhované směrnice⁴⁾. Z toho vyplývá, že směrnice o ochraně dat je plně použitelná, jestliže jsou osobní údaje ve smyslu této směrnice požadovány k dalšímu využití.

Podle článku 30 směrnice 95/46/ES může Pracovní skupina vydávat doporučení ve všech záležitostech, které se vztahují k ochraně osobních údajů ve Společenství. Pracovní skupina již vydala stanovisko 3/99 týkající se této věci a stanovisko 5/2001 k příbuznému tématu⁵⁾.

Účelem tohoto dokumentu je vysvětlit smysl plně použitelnosti směrnice o ochraně dat v tomto kontextu a poskytnout návod, doplňující dvě výše uvedená stanoviska, jak

nalézt rovnováhu mezi ochranou dat a opětovným použitím informací veřejného sektoru.

II. Aspekty související se směrnicí o ochraně dat**1. Obecné aspekty**

Je třeba zdůraznit rozdíl mezi přístupem k osobním údajům ve smyslu směrnice o ochraně dat, přístupem k dokumentům veřejného sektoru na základě zákonů o svobodě informací a zpřístupněním informací veřejného sektoru obsahujících osobní údaje za účelem jejich opětovného použití.

Zatímco směrnice o ochraně dat zaručuje subjektům údajů právo přístupu k jejich vlastním osobním údajům jakožto součást základního práva na ochranu dat, cílem zákonů o svobodě informací je zajistit transparentnost, otevřenost a odpovědnost vůči občanům, kteří tak nemusejí uvádět důvody svých žádostí o informace. V běžných případech použijí tyto informace pro své vlastní, nekomerční účely. Směrnice o ochraně dat uznává, že tuto zásadu veřejného přístupu k dokumentům lze vzít v úvahu při realizaci zásad ochrany dat⁶⁾. Zákonodárce v tomto případě stanoví obecnou povinnost poskytnout informace, a to za určitých podmínek a s určitými výjimkami vztahujícími se obvykle k soukromí. V těchto případech nebude třeba posuzovat, za jakým účelem mají být data opětovně použita. Je třeba poznamenat, že směrnice o dalším využívání informací veřejného sektoru staví na stávajících režimech přístupu k informacím v členských státech a nemění vnitrostátní pravidla pro přístup k dokumentům. Tato směrnice se nepoužije v případech, kdy podle příslušných režimů přístupu k informacím mohou občané nebo podniky získat určitý dokument pouze tehdy, když mohou prokázat zvláštní zájem⁷⁾.

V protikladu ke dvěma výše uvedeným případům je opětovné použití osobních údajů, kterým se má zabývat směrnice o opětovném použití dat, zamýšleno jako vklad pro komerční aktivity, což představuje ekonomický přínos pro podnikatelskou sféru, který neobsahuje aspekt lidských práv ani transparentnosti.

Toto rozlišení, i když někdy obtížně proveditelné v praxi, může mít následky pro aplikaci zásad stanovených ve směrnici o ochraně dat. Cílem tohoto dokumentu je poskytnout návod týkající se přístupu k osobním údajům pro účely opětovného použití, a to jen pro poslední uvedený případ.

2. Rámec ochrany dat

Tato část se zabývá platným rámcem ochrany dat, který budou muset dodržovat orgány veřejného sektoru ve chvíli, kdy budou požádány o zpřístupnění osobních údajů za účelem jejich opětovného použití.

Směrnice o ochraně dat se použije v tomto kontextu pouze tehdy, pokud informace uchovávané ve veřejném sektoru obsahují osobní údaje. Vzhledem k široké definici ve

²⁾ *Návrh směrnice o dalším využívání a komerčním použití dokumentů veřejného sektoru COM (2002) 207, konečné znění*

³⁾ *Tato směrnice je v současnosti v podpisovém řízení a její zveřejnění v Úředním věstníku se očekává v prosinci letošního roku.*

⁴⁾ *V článku 1 písm. 4) se říká: „Tato směrnice ponechává nedotčenu a žádným způsobem neovlivňuje úroveň ochrany jednotlivců z hlediska zpracování osobních údajů podle ustanovení zákonů Společenství a zákonů vnitrostátních, zvláště nijak nemění povinnosti a práva stanovená ve směrnici 95/46/ES.“ V bodě 19 preambule se říká: „Tato směrnice by měla být realizována a uplatňována v plném souladu se zásadami týkajícími se ochrany osobních údajů podle směrnice 95/46/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob při zpracování osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů“. Současný stav: společná pozice přijatá Radou dne 26. května 2003*

⁵⁾ *Stanovisko 3/99 k informacím veřejného sektoru a ochraně osobních údajů – příspěvek ke konzultacím iniciovaným Evropskou komisí v zelené knize s názvem „Informace veřejného sektoru: klíčový zdroj pro Evropu“ COM (1998) 585; Stanovisko 5/2001 týkající se zvláštní zprávy Evropského ombudsmana Evropskému parlamentu následující po návrhu doporučení Evropské komise ve věci stížnosti 713/98/IJH. Instituce Společenství budou muset nalézt rovnováhu mezi povinností otevřenosti, stanovenou v nařízení 1049/2001, a ochranou osobních údajů v souladu s nařízením 45/2001.*

⁶⁾ *Viz bod 72 preambule směrnice o ochraně dat*

⁷⁾ *Viz bod 9 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady o opětovném použití informací veřejného sektoru*

směrnici⁸⁾ bude mnoho dokumentů veřejného sektoru potenciálně obsahovat osobní údaje. V návrhu směrnice se jako příklady dokumentů, které by mohly být opětovně použity, uvádějí zeměpisné informace, obchodní informace, dopravní informace nebo agregovaná statistická data. Informace v držení veřejného sektoru, které obsahují osobní údaje, lze nalézt například v registrech obyvatelstva, podniků, motorových vozidel nebo úvěrů, stejně jako může jít o informace vycházející z dat zdravotnických, zaměstnaneckých nebo údajů o sociálních poměrech. Aby se už od počátku zabránilo prozrazení osobních údajů, měla by být taková data vyloučena tam, kde lze účelu opětovného použití dosáhnout zpřístupněním osobních údajů anonymizovaných takovým způsobem, že subjekt údajů již dále nelze identifikovat.

Pracovní skupina připomíná, že směrnice o ochraně dat se vztahuje na osobní údaje, které byly zpřístupněny veřejnosti⁹⁾.

Z hlediska směrnice o ochraně dat je třeba za zpracování osobních údajů považovat zpřístupnění třetím stranám těch osobních údajů, které byly shromážděny a jsou uchovávány orgány veřejného sektoru, neboť definice zpracování zahrnuje i zpřístupnění prostřednictvím přenosu, s tím důsledkem, že je třeba dodržovat věcné podmínky, kterými se řídí zpracování osobních údajů.

Je třeba poznamenat, že opětovné použití může vyplývat buď ze specifické žádosti o zpřístupnění určitých informací, která byla předložena orgánu veřejného sektoru, nebo může pramenit vyplývat ze smlouvy či být výsledkem používání informací, které byly dány k dispozici veřejnosti nebo zpřístupněny prostřednictvím internetu, jako například některé veřejné seznamy. V tomto posledním případě zdůrazňuje Pracovní skupina nutnost poskytnout ochranná opatření k zajištění omezeného nebo strukturovaného přístupu tak, aby se zabránilo nezákonnému zpracování údajů, například rozsáhlému stahování dat z počítače. V tomto ohledu směrnice o ochraně dat skutečně vyžaduje, aby správce zavedl náležitá opatření k ochraně osobních údajů před jejich nedovoleným poskytováním nebo před přístupem k nim, a to zvláště v případech, kdy zpracování zahrnuje přenos dat po síti (článek 17 směrnice).

Základními ustanoveními, kterými je třeba se řídit v rámci směrnice o ochraně dat, je článek 7 a v případě citlivých údajů článek 8, jakož i zásady vztahující se ke kvalitě dat, obsažené v článku 6. Je třeba zdůraznit, že články 7, 8 a 6 jsou doplňujícími požadavky, které je nutno splnit současně.

a) Oprávněnost zpřístupnění informací veřejnosti (článek 7 směrnice o ochraně dat)

Zpracování osobních údajů, které spočívá ve zpřístupně-

ní těchto dat na požádání, musí být oprávněné, a musí být v souladu s jedním z důvodů uvedených v uzavřeném výčtu v článku 7 směrnice o ochraně dat. V tomto kontextu se jeví jako relevantní následující důvody:

- aa) Tam, kde subjekt údajů dal jednoznačně svůj souhlas, může orgán veřejného sektoru zpřístupnit osobní údaje tohoto dotyčného subjektu údajů. Aby bylo zaručeno toto informační sebeurčení subjektu údajů, bylo by dobré ustanovit možnost udělení nebo odeprání souhlasu k opětovnému použití již ve chvíli prvotního shromažďování dat.
- bb) Dalším legitimním důvodem může být to, že zpracování je nutné pro plnění smlouvy, jíž je subjekt údajů smluvní stranou, nebo pro podniknutí kroků na žádost subjektu údajů před uzavřením smlouvy.
- cc) Osobní údaje je možno zpřístupnit, pokud je to nutné ke splnění zákonné povinnosti. Pokud však veřejný orgán nemá zvláštní pravomoc tyto údaje zpřístupňovat, není zpřístupnění na základě takového důvodu povoleno.

Je třeba zdůraznit, že není možné se odvolávat na směrnici o dalším využívání informací jakožto na zákonnou povinnost, kterou je třeba splnit, neboť tato směrnice nevytváří povinnost zpřístupňovat osobní informace: jednak uvádí, že ponechává nedotčenu směrnici o ochraně dat a jednak v bodě 9 preambule se výslovně stanovuje, že „tato směrnice neobsahuje povinnost umožnit opětovné použití dokumentů. Rozhodnutí, zda povolit nebo nepovolit opětovné použití, zůstává na příslušném členském státě nebo orgánu veřejného sektoru.“ Je tedy na členských státech, aby určily, ve kterých případech budou orgány veřejného sektoru povinny zveřejnit osobní údaje.

Existuje i další důvod – zpracování je nezbytné pro plnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu úřední moci svěřené správci nebo třetí straně, kterým jsou data zpřístupněna – přičemž je obtížné odlišit ho od důvodu na základě „zákonné povinnosti“, se kterým se nejspíš bude překrývat¹⁰⁾. Toto rozlišení je však důležité, pokud uvážíme, že v případě zákonné povinnosti je úkolem zákonodárce posoudit kompatibilitu předtím, než stanoví takovouto zákonnou povinnost ke zpřístupňování osobních údajů. Pokud je zpracování považováno za nutné z důvodu plnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu, přechází povinnost vyhodnocení kompatibility na orgán veřejného sektoru a v důsledku toho mu je ponechán určitý prostor k vlastnímu zvážení.

- dd) Obecná klauzule, která umožňuje zpracování v případě potřeby pro účely oprávněného zájmu správce, kterým je orgán veřejného sektoru, nebo strany, které jsou data zpřístupňována, vyžaduje, aby v každém jednotlivém případě byla nalezena rovnováha mezi právem subjektů údajů na soukromí a oprávněnými zájmy správce nebo třetích stran, které chtějí opětovně použít osobní údaje.

⁸⁾ V článku 2, písm. a) směrnice o ochraně dat se říká: „Pro účely této směrnice znamená termín „osobní údaje“ jakékoli informace vztahující se k identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (subjektu); identifikovatelná osoba je taková, kterou lze identifikovat, přímo i nepřímou, zvláště pomocí odkazu na identifikační číslo nebo na jeden nebo více faktorů určujících její fyzickou, fyziologickou, duševní, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu;...“

⁹⁾ viz stanovisko 3/99, citace v poznámce pod čarou 2 výše

¹⁰⁾ Podrobnosti viz stanovisko 5/2001, poznámka pod čarou 2 výše

b) Zvláštní ochrana citlivých údajů (článek 8)

Směrnice o ochraně dat obsahuje zvláštní ustanovení týkající se citlivých osobních údajů¹¹⁾, která předpokládají všeobecný zákaz zpracování takovýchto dat a současně stanovují uzavřený výčet odůvodněných výjimek. Pokud mají být zpřístupněny citlivé osobní údaje, musí orgán veřejného sektoru, kromě posouzení kompatibility, rovněž pečlivě prozkoumat, zda lze aplikovat některou z těchto odůvodněných výjimek.

Výjimkami, které mohou být v tomto kontextu relevantní, jsou výslovný souhlas subjektu údajů se zpracováním takových údajů, nebo údaje, které subjekt údajů očividně zveřejnil.

c) Předávání do třetích zemí (články 25 a 26)

Pokud příjemce osobních údajů sídlí ve třetí zemi, platí ustanovení směrnice o ochraně dat týkající se mezinárodního předávání dat¹²⁾. Podle těchto ustanovení lze zpřístupnit a předat osobní údaje pouze pokud příslušná třetí země zajišťuje přiměřený stupeň ochrany nebo pokud platí jedna z výjimek uvedených na uzavřeném seznamu v článku 26 této směrnice.

Ustanovení, které v této souvislosti zasluhuje zvláštní pozornost, je článek 26, odst. 1, písm. f), kde se stanoví, že předávání lze uskutečnit za jistých podmínek, pokud jsou prováděny z určitých veřejných seznamů. Logika tohoto ustanovení je taková, že osoby sídlící ve třetích zemích by neměly být v méně příznivém postavení z hlediska přístupu k některým veřejně dostupným informacím. To však neznamená, že takové předávání je legitimní samo o sobě pouze z důvodu, že bylo provedeno z veřejného seznamu. Více méně v každém případě týkajícím se zpracování osobních údajů – jako je předávání ze seznamu – musejí být splněny podmínky stanovené pro toto zpracování, zvláště podmínka kompatibility (viz níže bod d).

d) Zásady týkající se kvality dat, zvláště zásada stanovení účelu (článek 6)

Toto ustanovení zakotvuje několik zásad týkajících se kvality dat, jakožto základních požadavků, které orgány veřejného sektoru budou muset při zpřístupňování osobních údajů dodržovat.

V této souvislosti je, kromě obecného principu „korektního a zákonného zpracování“, důležitá i zásada, podle které by osobní údaje měly být přiměřené, relevantní a míru nepřesahující, a to zvláště slouží-li zpřístupnění dat specifickému účelu. Abychom se tedy hned od počátku vyhnuli zpřístupnění osobních údajů, měly by být takové údaje vyloučeny tam, kde lze účel opětovného použití splnit zpřístupněním osobních údajů anonymizovaných takovým způsobem, že subjekt údajů již dále nelze identifikovat.

Zásada omezení účelu

V této souvislosti dále zasluhuje zvláštní pozornost zásada omezení účelu. Podle zásady omezení účelu nebo též zásady účelovosti uvedené v článku 6 směrnice o ochraně dat směřují být osobní údaje *shromažďovány pro stanovené účely a nesmějí být dále zpracovávány způsobem neslučitelným s těmito účely*. Směrnice tedy nezakazuje opětovné použití údajů pro jiné účely, ale pouze pro neslučitelné účely.

Výjimka z této zásady existuje v případě dalšího zpracování údajů pro historické, statistické nebo vědecké účely: takové zpracování se nepovažuje za neslučitelné, pokud členské státy učiní náležitá ochranná opatření. Zdůvodnění tohoto postoje je takové, že zpracování osobních údajů pro tyto účely nebude za běžných okolností znamenat jejich použití ve vztahu k určitému subjektu údajů. Následně tedy bod 29 preambule směrnice o ochraně dat uvádí, že existence záruk by měla vyloučit použití dat ve vztahu k určitému jednotlivci¹³⁾.

aa) Obecné aspekty

V souvislosti s opětovným použitím informací veřejného sektoru má zásada omezení účelu samozřejmě klíčový význam. Mezi některé příklady možného výkladu tohoto principu v členských státech patří použití kritéria rozumného očekávání jednotlivců, a to v souvislosti s vyhodnocováním souladu s účelem (kompatibility) nebo při schvalování kompatibility v případě, že jde o zákonnou povinnost, nebo při zdůraznění veškerých okolností doprovázejících zpracování při vyhodnocování, zda je opětovné použití dat v souladu s účelem. To se vlastně rovná určitému testu vyváženosti zájmů, tedy včetně charakteru dat, způsobu, jakým byly shromažďovány a existujících ochranných opatření pro subjekty údajů. Některé členské státy přijaly restriktivní přístup z ústavních důvodů.

Jak bylo uvedeno výše, mohou orgány veřejného sektoru jednat pouze v rámci kompetencí, které jim dává zákon. Zákony členských států by tedy měly jasně vymezit tyto kompetence z hlediska možného zpřístupňování osobních údajů pro účely jejich opětovného použití s přihlédnutím ke kritériím uvedeným níže. V zákoně však není možné specifikovat každou jednotlivou situaci a orgán veřejného sektoru pak musí otázku kompatibility posoudit sám. V této souvislosti je třeba poznamenat, že úřady pro ochranu dat v členských státech, jejichž úkolem je monitorovat uplatňování příslušných zákonů o ochraně dat, již vypracovaly orientační pokyny týkající se této záležitosti a v případě pochybností jsou v konkrétních případech schopny poskytnout pomoc.

Je třeba rozlišovat mezi specifickou žádostí o zpřístupnění informací a použitím informací, které již byly veřejně zpřístupněny, například informace v některých veřejných

¹¹⁾ Citlivé údaje jsou osobní údaje, které odhalují rasový nebo etnický původ, politické názory, náboženské nebo filozofické přesvědčení, odborovou příslušnost, jakož i zpracování údajů týkajících se zdraví a sexuálního života. (Článek 8 písm. 1 směrnice o ochraně dat)

¹²⁾ Článek 25 a 26 směrnice

¹³⁾ Plný text tohoto bodu zní: „Vzhledem k tomu, že následné zpracování osobních údajů pro historické, statistické nebo vědecké účely se obecně nepovažuje za neslučitelné s účely, pro které byly předtím údaje sbírány za předpokladu, že členské státy poskytují vhodná ochranná opatření; že tato ochranná opatření musejí zejména vyloučit použití údajů na podporu opatření nebo rozhodnutí přijatých vůči kterémukoli jednotlivci;“

seznamech. Je evidentní, že posouzení orgánem veřejného sektoru, týkající se účelu určitého opětovného použití informací, je třeba provést pouze v případě specifické žádosti.

V této souvislosti je třeba poznamenat, že jsou-li úřady veřejného sektoru požádány o zpřístupnění osobních údajů, nenesou odpovědnost za toto posouzení jen ony samy. Stejně tak i třetí strana, která požadovala zpřístupnění dat, a chce je opětovně použít, je správcem ve smyslu této směrnice a jako takový musí splňovat její požadavky. To platí zvláště u informací, které jsou již veřejně přístupné.

bb) Stanovené účely

Významným prvkem při posuzování kompatibility je způsob, jakým je stanoven prvotní účel použití dat. Účel, který byl definován poněkud neurčitě, bude spíše kompatibilní s jiným, druhotným účelem. Takováto široká definice však pravděpodobně nesplní požadavek stanovení účelu, zakotvený ve směrnici, ani neprojde testem kvality a předvídatelnosti, který požaduje Evropský soud pro lidská práva v případech, kdy veřejné orgány omezují základní práva a svobody.

Ve veřejném sektoru však bude původní účel obvykle vymezen pravidly, kterými se řídí fungování tohoto sektoru. Veřejné orgány vybavené určitými pravomocemi tedy mohou zpracovávat osobní údaje pouze pro takové účely, které jsou v jejich kompetenci, nebo jsou přiměřeně nutné k výkonu jim přidělených základních funkcí.

Orgány veřejného sektoru, které se žádostí zabývají, často nevědí, za jakým účelem mají být dané informace opětovně použity, neboť podle navrhované směrnice není povinností žadatele uvádět, k jakým účelům jsou informace požadovány. Směrnice o ochraně dat bude nicméně vyžadovat uvedení tohoto důvodu v případě, že zpřístupnění osobních údajů bude požadováno proto, aby daný úřad mohl posoudit, zda je opětovné použití slučitelné s původním účelem a zda je zákonné i v obecnějším měřítku.

cc) Posouzení kompatibility

Existuje několik prvků, které je třeba vzít v úvahu při hodnocení, zda je další zpracování v souladu s původním účelem.

• Důvody původního zpracování

Důvody prvotního shromažďování osobních údajů orgány veřejného sektoru obsažené v článku 7 směrnice mohou mít vliv na posouzení kompatibility: jak bylo vysvětleno výše, takovým běžným důvodem bude obvykle souhlas subjektu údajů, splnění zákonné povinnosti nebo výkon úkolu prováděného ve veřejném zájmu. Dalším důvodem může být plnění smlouvy, které vyžaduje zpracování osobních údajů.

Existují případy, kdy jsou úřady veřejné správy ze zákona povinny osobní údaje nejen shromažďovat, ale i zpřístupňovat třetím stranám. Takový příklad lze nalézt v zákonech upravujících některé veřejné seznamy, například osobní údaje týkající se majetku obsažené ve veřejných majetkových rejstřících nebo v rejstřících zřízených na základě rodinného práva. Směrnice toto umožňuje za předpokladu, že veřejná dostupnost těchto údajů je ve veřejném zájmu.

V případech takové zákonné povinnosti by zákonodárce měl předem provést posouzení kompatibility s přihlédnutím k ustanovením zmiňovaným v odstavci o kompatibilitě. V důsledku by pak tam, kde jde o zákonnou povinnost, nebylo nutno se otázkou kompatibility zabývat v okamžiku zpřístupňování za předpokladu, že posouzení bylo provedeno předem. V jiných případech, například když je zpřístupnění nutné k výkonu úkolu prováděného ve veřejném zájmu, bude muset orgán veřejného sektoru provést toto posouzení sám.

Pokud se nelze odvolat na veřejný zájem, ale pouze na soukromý zájem třetí strany, dovoluje směrnice zpřístupnění osobních údajů z takovýchto seznamů třetím stranám, pokud jsou splněny určité podmínky, například pokud daná třetí strana může prokázat oprávněný zájem. To napovídá, že existují případy, kdy by zpřístupnění informací bylo rovněž kompatibilní s původním zpracováním, pokud by už příslušný zákon stanovil zpřístupnění jako jeden z účelů původního zpracování, které je ve veřejném zájmu.

Co se týče dalších důvodů pro původní zpracování, je souhlas subjektu údajů relevantní v případě, kdy se osobní údaje shromažďují za účelem provádění průzkumu. O plnění smlouvy půjde, bude-li například veřejný orgán prodávat nebo kupovat majetek nebo bude mít v úmyslu prodávat osobní údaje s cílem vytvářet příjmy. V tomto ohledu mohou nastat například situace, kdy veřejné orgány shromáždily osobní údaje v rámci prodeje pozemků veřejnosti a následně zvažují, že tyto údaje použijí k nabídce hypoték, nebo mohou nastat situace, kdy osobní údaje získané od vysokoškolských studentů při jejich zápisu mají být použity pro účely přímého marketingu v souvislosti se vzděláváním.

Posuzováno s použitím kritéria rozumného očekávání subjektu údajů nebude osoba, která sdělila své údaje za velmi specifickým a konkrétním účelem, běžně očekávat, že tato data budou použita ještě za dalším účelem, který přímo nesouvisí s původním účelem, a zvláště pokud tento druhotný účel spočívá v komerčním využití dat (viz rovněž níže bod „další využívání dat pro komerční účely“).

• Povinné osobní údaje

Občané musejí často uvádět osobní údaje, například v daňovém přiznání, nebo je poskytovat, aby získali nárok na nějaké veřejné služby, například služby sociálního zabezpečení.

Pokud jsou tyto povinné údaje požadovány za účelem jejich opětovného použití, je třeba zvláště pečlivě posoudit kompatibilitu, zejména v členských státech, které uplatňují kritérium rozumného očekávání: subjekt údajů, který má povinnost poskytnout osobní údaje, neočekává opětovné použití těchto dat, takže jejich zpřístupnění by bylo považováno za nekorektní ve smyslu směrnice o ochraně dat. Tím spíše to platí v případě, kdy je zpřístupnění povinných údajů požadováno za účelem jejich komerčního využití (viz níže).

• Další využívání dat pro komerční účely

Pro potřeby tohoto dokumentu se rozumí, že komerční účely sestávají z prvků, jako je záměr osob, které chtějí údaje

opětovně použít, vytvářet příjmy nebo použít osobní údaje pro účely všeobecného marketingu. Návrh směrnice o dalším využívání informací hovoří v této souvislosti o „komerčním využití“. Z hlediska veřejného sektoru spočívá riziko využití informací pro komerční účely v možnosti, že se orgány veřejné správy mohou snažit využít informací, které získaly za určitým účelem, pro jiné nesouvisející účely s jediným cílem dosáhnout příjmu.

V každém jednotlivém případě podání žádosti o zpřístupnění informací je třeba hledat rovnováhu mezi základním právem na ochranu dat a komerčními zájmy soukromých podnikatelů. Pokud mají být osobní údaje opětovně použity pro komerční účely, může být tento druhotný účel považován za neslučitelný a informace tak nemusejí být zpřístupněny. Zákony některých členských států skutečně explicitně předpokládají zákaz komerčního využití. Příkladem je francouzský zákon, který zakazuje komerční využití seznamů voličů, belgický zákon o otevřenosti státní správy, který přísně zakazuje opětovné použití osobních údajů pro komerční účely a berlínský zákon o svobodě informací, který obecně zakazuje komerční použití informací získaných na základě tohoto zákona.

Veřejné orgány mohou právoplatně zpřístupnit osobní údaje pro komerční účely, pokud jim taková zvláštní pravomoc byla udělena. Takové zákony by měly obsahovat specifické záruky pro subjekty údajů, jako je ustanovení o možnosti nepovolit použití vlastních údajů (tzv. opt-out). To je třeba případ Švédska a Finska v oblasti registrů obyvatelstva nebo registru datových systémů pro silniční dopravu. Švédský zákon výslovně uvádí, že osobní údaje z jednoho registru obyvatelstva, *Švédského registru osob a adres*, smějí být použity pro účely přímého marketingu, takže v tomto případě je opětovné použití v souladu s původním účelem a poskytuje možnost „opt-out“.

Nizozemský zákon dovoluje komerční použití pro některé specifické účely, například k propočtu úvěrové pozice a pro oblast závazků. Ve Velké Británii existuje v současnosti jen málo případů, kde platí právní ustanovení povolující komerční využití.

• *Příjemce dat*

Při posuzování kompatibility může být důležité znát účel opětovného použití. V některých případech příjemce využije svých vlastních základních práv, jako je svoboda názoru nebo svoboda tisku. Je-li tomu tak, je třeba vzít v úvahu základní práva příjemce a nalézt rovnováhu mezi dvěma konkurujícími si základními právy. Test kompatibility může být v těchto případech snadnější.

• *Povaha dat*

Při posuzování kompatibility bude rovněž hrát určitou úlohu povaha dat. Pokud jsou například k opětovnému použití požadovány citlivé údaje, bude práh kompatibility nastaven výše než u běžných osobních údajů. Žádost o opětovné použití citlivých údajů by dokonce mohla být považována za nekompatibilní už z principu, i když se zdá, že výše vysvětlená zvláštní ustanovení týkající se citlivých údajů pravděpodobně poskytnou dostatečnou ochranu.

V případě, že jsou požadována částečně anonymní data, je do posuzování rovněž třeba zahrnout skutečnost, že

v takových případech lze subjekt údajů identifikovat pouze s určitým úsilím¹⁴⁾.

• *Zpřístupnění dat z veřejného seznamu*

V případě veřejných seznamů je možno zpřístupnit informace pro úzeji vymezené účely, neboť všechny veřejné seznamy byly zřízeny pro specifický účel. Pokud budou údaje zpřístupněny k opětovnému použití za takovýmto specifickým účelem, musí být (legislativní) rámec takový, aby se v co nejvyšší míře zabránilo jinému použití těchto informací. Opět je třeba zdůraznit, že třetí strana, která požadovala zpřístupnění údajů, a která je chce opět použít, je správcem ve smyslu dané směrnice a jako takový musí splňovat její požadavky.

Pracovní skupina zdůrazňuje nutnost učinit technická ochranná opatření k zajištění omezeného nebo strukturovaného přístupu tak, aby se zabránilo nezákonnému zpracování, například prostřednictvím rozsáhlého stahování dat z počítače.

• *Další prvky*

Je rovněž třeba vzít v úvahu, jaké následky představuje pro subjekt údajů zpřístupnění a následné použití jeho osobních údajů, a také do jaké míry jsou poskytnuty přiměřené záruky. Takovými zárukami by mohlo být poskytnutí informací subjektu údajů nebo možnost „opt-out“ (viz níže bod 3 týkající se obou aspektů).

e) *Závěr tohoto oddílu*

Jak je zřejmé z výše uvedeného, posouzení je třeba provést případ od případu, přičemž jeho výsledkem často nebude jasné „ano“ nebo „ne“, ale spíše určité rozlišení v tom smyslu, že může být zakázán přístup k některým datům, nebo může být zakázáno jejich určité použití, případně pro přístup mohou být stanoveny nějaké podmínky – jako například požadavek odůvodnit žádost – nebo je možno povolit pouze přístup bez použití počítače – například se povolí kopírování dokumentů na papír.

Existuje mnoho případů, kdy informace v držení veřejného sektoru mohou být použity způsobem, který neznamená zpřístupnění informací o určitém jednotlivci. To je v první řadě případ agregovaných statistických dat, například u statistiky z celostátního sčítání lidu nebo statistiky vztahující se k epidemiologickému nebo vědeckému výzkumu. Podrobnosti o jednotlivcích je rovněž možno vypustit z veřejného dokumentu před jeho zpřístupněním a dále je možno je vypustit z veřejného seznamu, který je dostupný k volnému nahlédnutí. Lze také umožnit anonymní zápis jednotlivců, například při placení obecních poplatků.

3. Práva subjektů údajů

Směrnice o ochraně dat poskytuje mnohá práva subjektům údajů, jejichž osobní údaje se zpřístupňují. Základním prostředkem zaručujícím transparentnost při zpracování je

¹⁴⁾ Aby byla ochrana těchto částečně anonymních dat účinná, je třeba přijmout sankce pro jejich opětovnou identifikaci.

povinnost informovat subjekt údajů o takovém zpracování. Je to základní předpoklad pro účinný výkon ostatních práv subjektu údajů, jako je právo na opravu nesprávných údajů nebo právo na námitku proti zpracování.

Pracovní skupina připomíná, že¹⁵⁾:

- subjekty údajů, jejichž osobní údaje mají být zpřístupněny, o tom musejí být informovány; pokud veřejné orgány předpokládají tuto možnost, měly by subjekty údajů informovat již v době shromažďování dat, v souladu s článkem 10 písm. c) směrnice o ochraně dat;
- bez ohledu na to, zda budou osobní údaje zveřejněny, mají subjekty údajů právo přístupu a v případě potřeby i právo požadovat opravu nebo vymazání údajů, pokud nebyly zpracovány v souladu se směrnicí, zvláště pokud jsou neúplné nebo nepřesné;
- subjekty údajů mají právo na námitku proti zpracování svých osobních údajů, zvláště pokud tyto údaje mají být opětovně použity pro komerční účely nebo dokonce pro přímý marketing. V tomto druhém případě článek 14, odst. 1, písm. b) směrnice o ochraně dat výslovně stanoví toto právo na námitku, jehož výkon nevyžaduje žádná zvláštní odůvodnění. Tam, kde zákon použití umožňuje, měl by stanovit možnost námítky proti opětovnému použití již ve chvíli původního shromažďování dat.

Existence práva na námitku by měla být rovněž uvedena v informaci poskytované subjektu údajů, aby se tak zaručilo korektní zpracování.

¹⁵⁾ viz stanovisko 3/99

III. Závěry

Aby bylo dosaženo rovnováhy mezi právem na soukromí a právem na veřejný přístup, vyžaduje otázka, zda směrnice o ochraně dat povoluje další využívání informací veřejného sektoru, které obsahují osobní údaje, pečlivé posouzení případ od případu. Orgány veřejného sektoru budou muset zvážit, zda je veřejné zpřístupnění dat v konkrétním případě legitimní, tj. podle kritérií stanovených směrnicí. Vzhledem k tomu, že posouzení zásady účelovosti je v této souvislosti klíčové, poskytuje toto stanovisko množství prvků, které je třeba při posuzování brát v úvahu. Pokud orgány veřejného sektoru předpokládají zpřístupnění dat, musejí zachovávat práva subjektů údajů, jako je právo být informován nebo právo na námitku proti zpřístupnění dat, zvláště pokud tyto údaje mají být opětovně použity pro komerční účely, např. pro přímý marketing.

V Bruselu dne 12. prosince 2003
Za pracovní skupinu
předseda
Stefano RODOTÀ

Poznámka: Informace o dokumentu Pracovní skupiny podle článku 29 „Stanovisko 7/2003 k dalšímu využívání informací veřejného sektoru a ochraně osobních údajů: Důraz na vyváženost“ s odkazem na následné vydání překladu tohoto stanoviska byla zveřejněna ve Věstníku Úřadu v částce 31, v rubrice Sdělení Úřadu.

Poznámka k judikatuře kompetenčního senátu Nejvyššího správního soudu týkající se působnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů

Zvláštní senát Nejvyššího správního soudu v Brně, zřízený podle příslušných ustanovení zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ukončil několik vleklých sporů o pravomoc mezi Úřadem pro ochranu osobních údajů jako správním úřadem a obecními soudy, kdy se v souvislosti s porušením povinností správce nebo zpracovatele podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“) poškozený domáhá ochrany osobnosti a s tím související náhrady škody.

Příčinou tohoto sporu je několik skutečností:

- a) Podle předcházející právní úpravy týkající se zpracování osobních údajů, která byla obsahem zákona č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech, byl podle § 23 zákona tyto spory povolán řešit soud. Cítovaný zákon však byl s účinností od 1. června 2000 zrušen ustanovením § 48 zákona o ochraně osobních údajů, aniž

byla takováto dosavadní úprava pravomoci soudů ve zmíněných věcech převzata.¹⁾

- b) Přejedná ustanovení zákona o ochraně osobních údajů neřeší pravomoc soudu ve věci zahájené za účinnosti zrušeného zákona č. 256/1992 Sb.
- c) Zákon o ochraně osobních údajů, který s účinností od 1. června 2000 upravuje práva a povinnosti při zpracování osobních údajů, umožňoval v § 21 subjektu údajů, aby se v případě, že zjistí, že došlo k porušení povinností správcem nebo zpracovatelem, obrátil na Úřad pro ochranu osobních údajů s žádostí zajistit opatření k nápravě (§ 21 odst. 1) a rovněž mu přiznával právo požadovat zaplacení peněžité náhrady, jestliže tím bylo porušeno jeho právo na lidskou důstojnost, osobní čest, dobrou pověst či právo na ochranu jména (§ 21 odst. 2 písm. d)).

¹⁾ Srov. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) ve znění do 31. prosince 2002

Nejvyšší správní soud se při posuzování těchto sporů řídil zejména ustanovením § 7 o.s.ř., podle kterého v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány; jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon. Tím tak dal za pravdu již předcházejícím rozhodnutím obecných soudů a definitivně přispěl k sjednocení výkladu kompetencí Úřadu pro ochranu osobních údajů ustanovení § 21 zákona o ochraně osobních údajů.

Úřad pro ochranu osobních údajů tedy na základě usnesení zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu, proti kterým není přípustný opravný prostředek, byl nucen rozhodovat ve správním řízení případy o stanovení výše a povinnosti zaplatit peněžitou náhradu při porušení práva na lidskou důstojnost, osobní čest, dobrou pověst či právo na ochranu jména, kdy obvykle rozhodují obecné soudy, jak je tomu ana-

logicky v případech jiných sporů fyzických osob o ochranu svého soukromí, například podle autorského zákona.

Toto z pohledu Úřadu pro ochranu osobních údajů netypické postavení správního orgánu bylo dočasné, neboť novela²⁾ zákona č. 101/2000 Sb., účinná od 26. července 2004 upravující mj. citované ustanovení § 21 zákona o ochraně osobních údajů, přináší změnu v oblasti uplatňování předmětných nároků podle zákona č. 101/2000 Sb., neboť stanoví, že „Pokud vznikla v důsledku zpracování osobních údajů subjektu údajů jiná než majetková újma, postupuje se při uplatňování jejího nároku podle zvláštního zákona“ s odkazem na § 13 občanského zákoníku. Tímto krokem se současně sjednocují postupy pro přiznání náhrady škody v souvislosti s porušením povinností při zpracování osobních údajů, které byly již dříve ustanovením § 25 zákona o ochraně údajů odkazovány na zvláštní právní předpisy s postupy pro přiznání náhrady nemajetkové újmy.

²⁾ *Zákon č. 439/2004 Sb.*

IV. Materiály z Úředního věstníku Evropské unie

Poznámky:

Poznámky:

Věstník Úřadu pro ochranu osobních údajů

Vydavatel: Úřad pro ochranu osobních údajů

Adresa redakce: Úřad pro ochranu osobních údajů, Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

Redakce: Miluše Nejedlá, Bohumír Lukaj, tel.: 234 665 232, fax: 234 665 505

e-mail: info@uoou.cz

internetová adresa: www.uoou.cz

Administrace: Písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 352, 283 090 354, fax: 233 553 422, www.sevt.cz, e-mail: sevt@sevt.cz. – **Předpokládané roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Věstníku a pro tento rok činí 700 Kč – Vychází podle potřeby – **Tiskne:** SPRINT SERVIS, Lovosická 31, Praha 9.

Distribuce: Předplatné, jednotlivé částky na objednávku i za hotové – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 352, 283 090 354, fax: 233 553 422; drobný prodej v prodejnách SEVT, a. s. – Praha 5, Elišky Peškové 14, tel./fax: 257 320 049, – Praha 4, Jihlavská 405, tel.: 261 260 414 – Brno, Česká 14, tel.: 542 213 962 – Ostrava, Nádražní 29, tel.: 596 120 690 – České Budějovice, Česká 3, tel.: 387 319 045 a ve vybraných knihkupectvích. **Distribuční podmínky předplatného:** Jednotlivé částky jsou expedovány předplatitelům neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného, nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. Lhůta pro uplatnění reklamací je stanovena na 15 dnů od data rozeslání, po této lhůtě jsou reklamace vyřizovány jako běžné objednávky za úhradu. V písemném styku vždy uvádějte IČ (právnícká osoba) a kmenové číslo předplatitele. **Podávání novinových zásilek** povoleno ŘPP Praha.

ISSN 1213-3442